

28 Μαΐου 1871

Η κομμούνα των Παρισίων

Την αίθουσα των κατόπτρων στις Βερσαλλίες διάλεξε ο βασιλιάς της Πρωσίας, Γουλιέλμος Α', για να φορέσει το στέμμα της γερμανικής αυτοκρατορίας, στις 18 Ιανουαρίου 1871. Η νικημένη Γαλλία αναγκάστηκε να το καταπιεί. Στις 8 Φεβρουαρίου, οι μοναρχικοί σημείωσαν σαρωτική νίκη εκλέγοντας 400 εκπροσώπους με σύνθημα την ειρήνη. Στις εκλογές αυτές, οι δημοκρατικοί έβγαλαν 200 εκπροσώπους, καθώς είχαν σύνθημα τον πόλεμο μέχρι εσχάτων. Στο Μπορντό, όπου συνεδρίασε η νέα γαλλική βουλή, πρωθυπουργός και πρόεδρος Δημοκρατίας εκλέχτηκε ο Αδόλφος Θιέρσος που προχώρησε στην ταπεινωτική ειρήνη με τους Πρώσους (1 Μαρτίου 1871). Οι νικητές απαιτούσαν αποζημίωση πέντε δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, κατοχή της Γαλλίας ως την εξόφληση και προσάρτηση της Αλσατίας και Λορένης. Ο Θιέρσος δέχτηκε.

Ξημέρωνε 18 Μαρτίου, όταν ο κυβερνητικός στρατός περικύκλωσε τα πολυβολεία της εθνοφρουράς στη Μονμάρτη και απαίτησε τον αφοπλισμό της, κατά διαταγή του Θιέρσου. Οι εθνοφύλακες αρνήθηκαν. Ένας στρατηγός του κυβερνητικού στρατού διέταξε πυρ. Μερικοί εθνοφύλακες έπεσαν νεκροί. Οι πολλοί υποχώρησαν. Οι πυροβολισμοί ξύπνησαν το Παρίσι. Άοπλες γυναίκες παρενεβλήθησαν ανάμεσα στον στρατό και στην εθνοφυλακή. Οι στρατιώτες αφοπλίσαν τους αξιωματικούς και προσχώρησαν στην εθνοφυλακή. Έτσι, ξαφνικά, ξεκίνησε η επανάσταση που αποκλήθηκε Κομμούνα των Παρισίων.

Το Παρίσι ανακηρύχτηκε αυτόνομη κοινότητα, την εξουσία ανέλαβε μια επιτροπή σωτηρίας που ψήφισε τον χωρισμό του κράτους από την εκκλησία και προχώρησε σε ρηξικέλευθους νόμους αλλά και σε ακρότητες, όπως ο εμπρησμός του Κεραμικού. Η κυβέρνηση του Θιέρσου οχυρώθηκε στις Βερσαλλίες, συγκέντρωσε 100.000 στρατό με τους αιχμαλώτους που επέστρεφαν από τη Γερμανία, έβαλε επικεφαλής τον στρατηγό Μακ Μαόν και διέταξε την κατάληψη του Παρισιού.

Η επίθεση ξεκίνησε στις 21 και ολοκληρώθηκε στις 28 Μαΐου 1871 με την πλήρη καταστολή της επανάστασης. Αυτές οι επτά μέρες έμειναν στην ιστορία με το όνομα «Η εβδομάδα του αίματος» καθώς ο κυβερνητικός στρατός προχωρούσε βήμα βήμα ξεκληρίζοντας ολόκληρες συνοικίες. Υπολογίζεται ότι περίπου 20.000 πολίτες σφάχτηκαν είτε πολεμούσαν είτε όχι. Τα μέλη της επιτροπής σωτηρίας έπεσαν στη μάχη κι ο Θιέρσος μπήκε θριαμβευτής στη γαλλική πρωτεύουσα. Οι ενέργειές του μετά την καταστολή ήταν ακόμη πιο φριχτές: 20.000 πολίτες τουφεκίστηκαν με συνοπτικές διαδικασίες κι άλλοι 30.000 φυλακίστηκαν ή εξορίστηκαν.

Δυο χρόνια αργότερα, οι μοναρχικοί έριξαν τον Θιέρσο, όταν διαπίστωσαν πως δεν επρόκειτο να επαναφέρει τη βασιλεία προκειμένου να μείνει ο ίδιος πρόεδρος της Δημοκρατίας.

1759: Γεννιέται ο Ουίλιαμ Πιτ ο Νεότερος. Υπήρξε πράγματι ο νεότερος πρωθυπουργός της Βρετανίας, αναλαμβάνοντας καθήκοντα σε ηλικία μόλις 24 ετών (1783 - 1801). Επέστρεψε στην πρωθυπουργία το 1804, κατά την διάρκεια των Ναπολεόντειων πολέμων. Πέθανε το 1806.

1937: Ο Νέβιλ Τσάμπερλεν αναλαμβάνει την πρωθυπουργία στη Βρετανία επικεφαλής κυβέρνησης συνασπισμού και εφαρμόζει την πολιτική κατευνασμού που θα αποθρασύνει τον Χίτλερ. Ο ίδιος θα παραιτηθεί υπέρ του Ουίνστον Τσόρτσιλ στις 10 Μαΐου 1940, ημέρα που οι ναζί εισβάλλουν στη Δύση.

1940: Ο βασιλιάς Λεοπόλδος υπογράφει την παράδοση του Βελγίου στους Γερμανούς, ενώ από τη Δουνκέρκη αρχίζει η επιχείρηση διαφυγής 340.000 Βρετανών, Γάλλων και Βέλγων στρατιωτών.

1941: Οι τελευταίοι Άγγλοι εγκαταλείπουν την Κρήτη. Το νησί κυριεύτηκε από τους Γερμανούς.

1945: Αιχμαλωτίζεται κοντά στο Αμβούργο, ο Ουίλιαμ Τζόις (λόρδος Χόου Χόου), ο οποίος μετέδιδε τη ναζιστική προπαγάνδα στην Βρετανία καθ' όλη την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου.

1979: Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας, Κωνσταντίνος Καραμανλής, υπογράφει στο Ζάππειο την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ). Η ένταξη ίσχυσε από την πρωτοχρονιά του 1981.

1995: Ο χειρότερος σεισμός στην ιστορία της Ρωσίας σκοτώνει 1989 ανθρώπους στην πόλη Νεφτεγκόρσκ, της Βόρειας Σαχαλίνης. Ήταν μεγέθους 7,5 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ.

1997: Η οργάνωση «17 Νοέμβρη» εκτελεί στον Πειραιά τον εφοπλιστή Κωνσταντίνο Περαιτικό.

1997: Η Ρωσία και η Ουκρανία υπογράφουν συνθήκες, οι οποίες δίνουν στην πρώτη το δικαίωμα να μεταφέρει το τμήμα του πρώην σοβιετικού στόλου της στον Εύξεινο Πόντο, στην ουκρανική ναυτική βάση της Σεβαστούπολης για ένα διάστημα 20 χρόνων.

Η 28^η Μαΐου στον πολιτισμό

28 Μαΐου 1738

Επανάσταση και λαιμητόμος

Ο Ιωσήφ Ιγνάτιος Γκιγιωτέν (Guillotin) γεννήθηκε στις 28 Μαΐου 1738. Στα 1789, ήταν γιατρός και εκλεγμένο μέλος της Γαλλικής Εθνοσυνέλευσης. Στα χρόνια της επανάστασης, πολύ τον ενοχλούσαν οι αποκεφαλισμοί των καταδικασμένων σε θάνατο. Οι θανατικές καταδίκες είχαν αυξηθεί κατακόρυφα, οι δήμιοι δούλευαν υπερωρίες και συχνά η κούρασή τους ή κάποιο λάθος χτύπημα του τσεκουριού απαιτούσε επανάληψη της διαδικασίας. Μελέτησε το ζήτημα και εισηγήθηκε στην εθνοσυνέλευση την αντικατάσταση του τσεκουριού από τη λαιμητόμο. Δεν έμπαινε θέμα περιορισμού των θέσεων εργασίας. Η νέα τεχνολογία δεν αντικαθιστούσε την ανθρώπινη εργασία. Απλά, απαιτούσε ειδικευση. Οι δήμιοι όλης της χώρας τίποτα δεν είχαν να φοβηθούν από την εφαρμογή της καινούριας μεθόδου εκτελέσεων. Το μόνο που έπρεπε να κάνουν ήταν να μάθουν να χειρίζονται και να

συντηρούν το μηχάνημα. Το όφελος για το δημόσιο θα ήταν τεράστιο: Γρήγορη και παστρική δουλειά. Κι όχι βασανισμός των μελλοθανάτων.

Ο πολίτης γιατρός Ιωσήφ Ιγνάτιος Γκιγιωτέν σχεδόν απαιτούσε από τη συνέλευση των τάξεων να εγκρίνει την εισήγησή του: Η γαλλική επανάσταση έγραφε ιστορία κι έπρεπε να αποδείξει τον ανθρωπισμό της καταργώντας τη βαρβαρότητα του τσεκουριού στις θανατικές εκτελέσεις.

Τους έπεισε. Η λαιμητόμος αποφασίστηκε να λειτουργήσει από τις 25 Απριλίου 1792. Πλήθη λαού έσπευσαν να την απολαύσουν: Μέσα σε 15 μέρες, 2.625 εχθροί της επανάστασης εκτελέστηκαν με το νέο μηχάνημα. Στην Ιταλία, όπου πρωτοεμφανίστηκε, ονομαζόταν καρμανιόλα. Έμεινε στην Ιστορία με την ονομασία «γκιλοτίνα» προς τιμήν του Γκιγιωτέν που αγωνίστηκε για την καθιέρωσή της στη Γαλλία. Στην Ελλάδα, λειτούργησε πρώτη φορά το 1833 και καταργήθηκε το 1913.

Χωρίς να το καλοξέρουν, οι Γάλλοι είχαν κάνει ένα τεράστιο βήμα προόδου, αναγνωρίζοντας στους μελλοθανάτους το δικαίωμα να μην πονούν.

Ο Ιωσήφ Ιγνάτιος Γκιγιωτέν πέθανε το 1814.

1982: Ο Ιωάννης Παύλος Β' γίνεται ο πρώτος πάπας που επισκέπτεται την Βρετανία μετά το σχίσμα του 1531, που οδήγησε στην ίδρυση της Αγγλικανικής Εκκλησίας.

1987: Ένας 19χρονος Γερμανός, ο Ματίας Ρουστ, πετάει με ένα δεινόσαυρο «Τσέσνα» από το Ελσίνκι στην Κόκκινη Πλατεία της Μόσχας παραβιάζοντας ανενόχλητος τον εναέριο χώρο της ΕΣΣΔ!

2000: Στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Γυμναστικής, στη Βρέμη της Γερμανίας, ο 24χρονος Δημοσθένης Ταμπάκος κερδίζει το χρυσό μετάλλιο στους κρίκους.

2012: Ο Διομήδης Άργους κατακτά το κύπελλο Ευρώπης στο χάντμπολ: Είχε κερδίσει την Βάκερ Τουν Ελβετίας 26 – 23 στον πρώτο αγώνα, στο Λουτράκι, και χάνει 22 – 20 στον δεύτερο, στην έδρα της αντιπάλου.

2013: Σε ηλικία 93 χρόνων, πεθαίνει ο τραγουδιστής Φώτης Πολυμέρης (Φώτιος Παλυμέρης). Είχε γεννηθεί το 1920.